

KUINKA KEHITTÄÄ VILJELYPALSTOJA OPPIMISYMPÄRISTÖINÄ?

Tavoite

Viljelypalstat ovat tärkeitä oppimisympäristöjä, joissa luodaan monenlaista tietoa ja hyödyllisiä taitoja sekä yksilöllisesti että yhteisöllisesti. Tämä pätee niin siirtolapuutarhoihin ja vuokratilajellypalstoihin kuin uudempiin kaupunkiviljelymuotoihin, kuten yhteisöviljelmiin.

Viljelypalstoilla ihmiset oppivat yhteisöllisiä taitoja esimerkiksi sisäiseen konfliktinratkaisuun ja uusien jäsenten sopeuttamiseen liittyen. Viljelyn avulla voi oppia myös poliittisen vaikuttamisen taitoja. Viljelyn kautta voi tutustua ympäristöasioihin ja kestävän kehityksen periaatteisiin ja oppia käytännön taitoja erilaisten kasvien viljelyyn. Lisäksi viljelypalstoilla voi helposti tutustua moniin erilaisiin ihmisiin ja solmia uusia ystävyyssuhteita.

Kaupunkiviljelyyn liittyy monenlaisia oppimisprosesseja, mutta oppimispotentiaalia ei kuitenkaan usein ole päästy täysin hyödyntämään. Tämä tietolehtinen tarjoaa palsta- ja yhteisöviljelijöille vinkkejä oppimisen edistämiseen ja viljelyharrastajien keskinäiseen taitojen ja tietojen levittämiseen.

Kuva 2 - Kasvimaan kastelua talkoissa. Mustikkamaan syötävä puisto, Helsinki, Suomi.
Kuva: Krista Willman.

Kuva 3 - Yhteistä sadonkorjuuta, Tampere, Finland. Photo: Krista Willman.

Viesti viljelijöille ja viljelyryhmille

Yhdessäoppiminen

- Yhteisöllisyys on tärkeä osa oppimista niin palstaviljelyssä kuin yhteisöviljelmilläkin.
- Yhteistoiminta mahdollistaa viljelyaskareiden ohessa tapahtuvan tietojen vaihtamisen ja oppimisen.
- Neuvon kysyminen palstanaapurilta sekä yhteistapaamiset ja talkoot tarjoaa hyvän tavan viljelyvinkkien vaihtamiseen ja yhteiseen oppimiseen.
- Parhaimmillaan yhdessäoppiminen ulottuu palsta-alueen tai yhteisöviljelmän ulkopuolelle, ympäröivään naapurustoon saakka.
- Yhteistyö lähiasukkaiden, yhdistysten ja yritysten tai muiden instituutioiden kanssa edistää tietojen ja taitojen vaihtoa ja yhdessäoppimista.

Oppimisprosessit

- Oppiminen ei ole vain uusien tietojen ja taitojen omaksumista, vaan se voi olla myös luova prosessi, jonka avulla viljelijä tai viljelyryhmä voi selvittää ongelmia, joihin ei löydy ratkaisua. Esimerkiksi epätietoisuus rikkaruohojen tai tuholaisien luonnonmukaisesta torjunnasta

tai siitä, kuinka sopeuttaa uudet ihmiset viljelijäyhteisöön voivat olla tällaisia luovaa oppimista vaativia kysymyksiä.

- Uusien tietojen tuominen käytäntöön voi auttaa viljelijöitä ratkaisemaan viljelyyn liittyviä pulmatilanteita.

Erilaiset oppimisen tavat

- Yhteisöviljelyprojektit tarjoavat hyviä mahdollisuuksia kartuttaa uutta tietoa ja oppia käytännön taitoja esimerkiksi yhteisten sadonkorjuutalkoiden kautta.
- Uudet kaupunkiviljelyprojektit ovat suosittuja erityisesti nuoremman väestön keskuudessa ja ovat usein epävirallisesti organisoituneita ja muodostavat itse omat sääntönsä.
- Yhdessäoppimista tapahtuu myös viljelypalstoilla ja siirtolapuutarhoilla, joilla on viralliset käytännöt jäsenyyden ja sääntöjen suhteen. Täällä oppimista ja viljelynien vaihtoa tapahtuu erityisesti yksittäisten viljelijöiden kesken.
- Niin perinteiset kuin uudemmat kaupunkiviljelymuodot voivat edistää oppimista monin tavoin, kuten seuraavan sivun esimerkit esittävät.

Lisätietoja

Tapaustutkimukset

Kalevanharjun

yhteisöviljelmä (Tampere, Suomi) perustettiin vuonna 2013 seurakunnan maille entisten kasvihuoneiden paikalle. Noin 15 kaupunkilaisen joukko kasvattaa vihanneksia noin 50 viljelysäkissä. Vastuu kasvien hoidosta ja sato jaetaan osallistujien kesken. Viljelijät järjestävät yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa työpajoja esimerkiksi kasvien istuttamiseen, ravinteiden kiertoon ja kompostointiin liittyen.

Landhofin yhteisöviljelmä

(Basel, Sveitsi) perustettiin vuonna 2011. Viljelmä hoitaa paikallisen kaupunkiviljelyverkoston aktiivista koostuva vapaaehtoisten joukko ja se saa tukea paikalliselta puutarhanhoitoyksiköltä. Viljelmä on julkinen ja kaikki ekologisesta viljelystä ja kestävästä elämäntavasta kiinnostuneet kaupunkilaiset voivat osallistua. Yhteisiä talkoita järjestetään kaksi kertaa viikossa ja kulttuuritapahtumia kuten pieniä konsertteja säännöllisesti.

Kuva 4 – Viljelykierron suunnittelua yhdessä puutarhurin kanssa. Kalevanharjun yhteisöviljelmä, Tampere, Suomi. Kuva: Krista Willman.

Kuva 5 - Lapsi oppii mistä perunat tulevat. Tampere, Suomi. Kuva: Meri Lampinen.

Vinkkejä viljelijöille ja viljelyryhmille

Tarkkailu

- Kasvun tarkkailu kauden eri vaiheissa ja erilaisten kasvukokeiden tekeminen ovat oivallinen tapa oppia.

Moninaisuus

- Ota mukaan ihmisiä erilaisista taustoista edistääksesi uusia oppimisen muotoja: eri ikäryhmien, kansallisuuksien, sukupuolten ja eri ammattien edustajia.
- Erilaisista taustoista tulevat viljelijät voivat esitellä uusia kasveja ja erilaisia viljelytapoja.
- Eri alojen ammattilaisina viljelijät voivat tarjota viljelyryhmälle esimerkiksi hortonimian tietoutta, teknisiä ratkaisuja tai sosiaalisiin tilanteisiin liittyvää käytännön tietoa.

Opastaminen

- Kokeneemmat viljelijät voivat tarjota apuaan aloittelijoille.
- Yhdistykset voivat ehdottaa kokeneita viljelijöitä toimimaan uusien mentoreina.

Yhteistapaamiset

- Järjestä tapaamisia kerran viikossa tai kuussa.
- Järjestä istutus-, kitkemis- ja sadonkorjuuviikonloppuja.
- Hyödynnä paikallisia viestintäkanavia (kuten paikallislehdet ja facebook-ryhmät) tiedottaessasi lähiasukkaita viljelytapahtumista.

Yhteiset tilat

- Järjestä yhteistila, missä viljelijät voivat tavata ja rentoutua.

Tietoaustat

- Perusta erilasia alustoja tiedon ja vinkkien vaihtamiselle (esim. vihko työkaluvajan seinässä tai sosiaalisen median ryhmä).

Koululaisten tapahtumat

- Kaupunkiviljelmät ovat loistavia oppimisympäristöjä ja tarjoavat lapsille suoran kosketuksen luontoon.
- Ota yhteyttä paikallisiin kouluihin ja kysy heidän kiinnostustaan yhteisen työpajojen järjestämiseen, esim. hillon tai peston valmistamisesta.
- Anna koululaisryhmälle oma palsta hoidettavaksi ja varaudu opastamaan heitä ja heidän opettajaansa.

Avoimet puutarhaluennot

- Jaa tietoutta järjestämällä asiantuntijoiden tai viljelijöiden pitämiä kuukausittaisia luentoja (esim. tietystä viljelyprojektista tai kasvatustekniikasta).
- Järjestä tilaisuus, jossa maaseutu kohtaa kaupungin: kutsu maanviljelijä keskustelemaan viljelykäytännöistä kaupunkiviljelijöiden kanssa.
- Luentojen tulisi olla kaikille avoimia.
- Luennot tuovat yhteen erilaisia ihmisiä ja opettavat viljelijöitä välittämään tietoa eteenpäin.

Lisätietoja

Hyödyllisiä linkkejä:

Paikallinen ympäristöliikkeitä yhdistävä verkosto Baselissa: <http://urbanagriculturebasel.ch>

Yhteisöviljelyliike Bristolissa: <http://ediblebristol.org.uk/>

Kokeilevaa kaupunkiviljelyä Suomessa: <http://kaupunkiviljely.fi/brief-in-english/>

Lapset oppivat viljelytaitoja ja yhteisöllisiä taitoja kaupunkiviljelyn avulla Yhdysvalloissa: <https://thekitchencommunity.org/about-us/>

Hyödyllistä tietoa menestyksekkään kaupunkiviljelmän perustamiseksi: <http://urbangardenguide.com>

KIRJOITTAJAT

Krista Willman¹, University of Tampere, Finland

Nicola Thomas², University of Applied Sciences, Basel, Switzerland

Patrick Oehler, University of Applied Sciences, Basel, Switzerland

Timo Huber, University of Applied Sciences, Basel, Switzerland

vastaavat kirjoittajat: ¹krista.willman@uta.fi; ²nicola.thomas@fhnw.ch

käännös: Krista Willman, Tampereen yliopisto, krista.willman@uta.fi

INFO SARJA | NUMERO 1 V. SUOMI | E-JULKAISUN PVM: 01.12.2016

COST (European Cooperation in Science and Technology) on Euroopan unionin yhteistyö- ja tutkimusverkostomalli. Sen tavoitteena on mahdollistaa tieteellisiä ja teknologisia läpimurtoja ja johdattaa uudenlaisiin toimintatapoihin ja tuotteisiin sekä osallistua eurooppalaisen tutkimuksen ja innovaatiokehityksen vahvistamiseen.

www.cost.eu

EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti 2020 tukee COST:ia

Kiitokset

Tämä tietolehtinen perustuu COST Action TU1201 Urban Allotment Gardens in European Cities -verkoston työhön, jota on tukenut COST (European Cooperation in Science and Technology)

www.urbanallotments.eu

Liity mukaan Urban gardens in Europe -ryhmään

<https://www.facebook.com/groups/825421310826607/>